

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.III.30.291/2022/6. szám

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Bajnok István előadó bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: felperes1

A felperes képviselője: Ruszthy Ügyvédi Iroda cím1

Az alperes: alperes1

Az alperes képviselője: Dr. Boross Ügyvédi Iroda cím2

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.422/2021/12/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 29.G.40.266/2017/102.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasítja.

A felperes és az alperes felülvizsgálati eljárási költségét személyenként 635.000 (hatszázharmincötezer) forintban állapítja meg.

Az alperes által le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes a B. Kft. (a továbbiakban: adós) vezető tisztségviselője volt, majd 2007. február 20-tól végelszámolója a felszámolás 2009. február 27-én történt megindulásáig.

[2] Az adóst 66,66%-ban, a felperest 33,33%-ban illette meg az Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI) nyilvántartásában 359/1992. szám alatt bejegyzett, S. gyógyhatású készítmény hasznosításának joga. A gyógyszertermékhez védjegyvoltalom is kapcsolódott, a védjegylajstromban 137814 lajstromszám alatt szereplő S. védjegy jogosultja az adós volt.

[3] Az adós és a felperes 1993. március 10-én megállapodtak abban, hogy az adós hasznosítási díjat fizet a felperes részére a S. készítménnyel kapcsolatban.

[4] A felperesnek 2001. december 31-ig járó hasznosítási díj összegét a Pest Megyei Bíróság 6.P.20.642/1999/89. számú jogerős részítele állapította meg.

[5] Az OGYI a 2004. augusztus 15-i határozatával az adós által benyújtott bizonylatok alapján a S. tabletta elnevezésű készítmény nyilvántartásba vételét 2007. augusztus 15-ig meghosszabbította.

[6] Az adóst a felperes 2005. december 31-ig keletkezett hasznosítási díj követelése tekintetében a Fővárosi Bíróság 2006. november 29-én kelt 8.P.29.751/2004/60. számú részítéletével 25.562.057 Ft megfizetésére kötelezte, egyben kimondta az adós által elismert 5.979.735 Ft előzetes végrehajthatóságát. Az adós fellebbezése folytán hozott 8.Pf.20.176/2007/41 számú, 2008. február 19-én kelt részítéletével a Fővárosi Ítélőtábla a marasztalás összegét 15.503.543 Ft-ra leszállította.

[7] A felperes a 2006. november 29-én kelt elsőfokú részítéletben előzetesen végrehajthatóvá nyilvánított 5.979.735 Ft összegű követelése behajtása érdekében eredménytelenül járt el. A 2007. február 8-án nyilvántartásba vett azonnali beszedési megbízásokat fedezethiány miatt nem tudták az adós bankszámlájáról teljesíteni. A felperes által kezdeményezett bírósági végrehajtási eljárásban 2007. szeptember 3-án lefoglalták a S. készítmény hasznosításából származó eredménnyel kapcsolatos adóst megillető (66,6%) vagyoni értékű jogot 1.000.000 Ft becsértéken. A 2008. január 25-én kelt foglalási jegyzőkönyv szerint a S. és S.G szóvédjegyeket egyenként 100.000 Ft becsértéken foglalták le.

[8] 2007. február 19-én az alperes által összehívott taggyűlésen az adós tulajdonosai a végelszámolásról határoztak, végelszámolóként az alperest jelölték ki. Az alperes végelszámolóként nem hívott összeg taggyűlést pótbefizetés, illetve a tőke egyéb úton való pótlása érdekében. A taggyűlés 2008. február 28-án döntött a felszámolási eljárás kezdeményezéséről.

[9] A végelszámolás alatt levő adós 2007. április 18-i szerződéssel megbízást adott a P. Kft. részére a S. Magyarországon való értékesítésére. A P. Kft.-t az általa közvetített szerződésekben foglalt érték 75%-ának megfelelő jutalék illette meg.

[10] A S. nevű gyógyhatású termék nyilvántartásba vételi ideje 2007. augusztus 15-ig szólt az Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI) által vezetett nyilvántartásban. Az adós 2007. augusztus 13-án terjesztette elő a meghosszabbítás iránti kérelmét 2007. december 31-ig. Az OGYI a 2008. május 5-én kelt levelében arról tájékoztatta az adóst, hogy az eljárást nem folytatta le, mivel tudomására jutott, hogy 2007. szeptember 4-én az adós készítményre vonatkozó vagyoni értékű joga lefoglalásra került.

[11] A felperes a Fővárosi Bíróság 8.P.29.751/2004/87. számú – a Fővárosi Ítélőtábla 8.Pf.20.797/2009/6. számú 2009. november 5-én kelt részítélete alapján jogerőre emelkedett – részítéletével megszerezte a S. kizárólagos hasznosítását, gyártását és forgalmazását.

[12] Az alperes által aláírt 2007. december 31-i dátumú leltár vagyoni értékű jogként feltüntette a S. gyógyhatású készítmény hasznosítási jogát 40.000.000 forint értékben és a S. szóvédjegyet ugyancsak 40.000.000 forint értékben.

[13] Az adós fizetéseképtelensége miatt a tagok 2008. február 28-án döntöttek a felszámolási eljárás megindításáról. A végelszámolás alatt álló adós társasággal szemben a 2009. január 22-én benyújtott kérelem alapján indult felszámolási eljárás 13.Fpk.01-09-000615. ügyszámon. A bíróság 2009. február 27-i kezdő időponttal elrendelte az adós felszámolását.

[14] Az alperes az adós felszámolást megelőző vezető tisztségviselőjeként az adós mérlegeit letétbe helyezte, az iratátadási kötelezettségének eleget tett a felszámoló felé. A 2009. február 25-i fordulónappal, 2009. március 26-án összeállított tevékenységet lezáró mérleg szerint a felszámolás kezdetekor az adós vagyonába 2.000 forint pénzeszköz és 1.453.000 forint követelés tartozott, amellyel szemben 26.422.000 forint kötelezettség állt.

[15] Az adós felszámolásában két hitelező jelentkezett be mindösszesen 59.889.448 forint igényrel: a felperes 56.137.504 forint, a NAV 3.751.944 forint visszaigazolt követeléssel rendelkezik. Az adósnek felosztható vagyona nincs, a felszámoló a felszámolási eljárás egyszerűsített eljárással történő megszüntetése iránti kérelmet terjesztett elő.

[16] Az OGYI arról tájékoztatta az adós felszámolóját, illetve a felperest a S. tabletta forgalomba hozatali engedélyével kapcsolatban (a 2009. augusztus 24-én, 2011. június 30-án és 2012. február 9-én kelt irataiban), hogy az adós engedélye 2007. augusztus 15-én lejárt, a S. készítmény érvényes forgalomba hozatali engedéllyel nem rendelkezik, jogutódlás megállapítására, az engedély felperesnek való megadására nincs lehetőség.

[17] A felperes a 2011. április 15-én előterjesztett keresetében csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § alapján kérte annak megállapítását, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el az ügyvezetői feladatát és ezáltal az adós vagyona csökkent, és a felperes 42.623.748 forint hitelezői követelése kielégítését meghiúsította.

[18] Az elsőfokú bíróság a keresetet a 9.G.40.751/2011/22. számú ítéletével elutasította, a másodfokú bíróság 14.Gf.40.046/2013/6. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[19] Az elsőfokú bíróságon 9.G.44.986/2013. számon folytatódott perben a felperes 2014. február 6-án benyújtott beadványában keresetét úgy pontosította, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes 2006. július 1. napjától ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona 117.045.054 forinttal csökkent, és a felperes 42.623.748 forint hitelezői igénye kielégítését teljes egészében meghiúsította. A felperes által megjelölt 117.045.054 forint vagyoncsökkenés többek között magában foglalta a S. készítmény hasznosítási joga és a vonatkozó szövédjegy mint vagyoni értékű jogok elértéktelenedésére alapított 40.000.000 – 40.000.000 forint, összesen 80.000.000 forint vagyonvesztést. (A felperes a 2014. július 3. napján előterjesztett keresetpontosításában a hitelezői igénye összegét 53.972.260 forintra módosította, az adós társaság felszámolója által időközben visszaigazolt kamatokra tekintettel.)

[20] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság 9.G.44.986/2013/82. számú ítéletével ismét elutasította a keresetet. A másodfokú bíróság 15.Gf.40.210/2016/10/II. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és megállapította, hogy az alperes az adós vezető tisztségviselőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetői feladatait (2006. évi osztalék, 2007. február 14-én és 2007. december 31-én tagi kölcsön kifizetése) nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, ezáltal a társaság vagyona 5.232.000 Ft-tal csökkent. Az elsőfokú bíróság ítéletét az indokolatlan, szükségtelen költségekkel és az elmaradt árbevétellel kapcsolatos felelősség körében helybenhagyta. A keresetet ezt meghaladóan elutasító (a S. gyógyhatású készítmény hasznosítási joga, a S. szóvédjegy miatti vagyonsökkenés, magáncélú kiadások elszámolása, alacsony értéken történő eszköz eladás) részében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot e körben újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította.

[21] A másodfokú bíróság 15.Gf.40.210/2016/10/II. számú részítélete folytán a per az elsőfokú bíróság előtt 29.G.40.266/2017. számon folytatódott.

[22] A másodfokú bíróság részítélete ellen az alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmére 2018. április 24-én meghozott Gfv.VII.30.458/2017/5. számú részítéletével a másodfokú bíróság részítéletének az alperes felelősségét a 2007. december 31-én, tagi kölcsön címén történt kifizetéssel kapcsolatban megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság keresetet elutasító rendelkezését e körben is helybenhagyta; egyebekben a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta azzal, hogy a 2006. üzleti év alapján történt osztalék kifizetésével és a 2007. február 14-én, tagi kölcsön jogcímén eszközölt kifizetéssel összefüggésben előidézett vagyonsökkenés mértéke 5.182.000 forint. A Kúria döntése jogi indokai körében – egyebek mellett – leszögezte, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete a rendelkezésre álló adatok alapján 2006. július 1. napján már fennállt, így az alperesnek az adós vezető tisztségviselőjeként 2006. július 1. napjától kezdődően a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján kellett eljárnia, egészen addig, míg a taggyűlés döntése alapján 2007. február 20. napján meg nem indult az adós végelszámolása. Abban, hogy a végelszámoló felelőssége azonos a vezető tisztségviselő felelősségével, nem értett egyet a másodfokú bírósággal, mert a végelszámoló felelősségét a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) szabályozza, a végelszámoló ellen a Ctv. 99. § (4)-(5) bekezdése alapján lehet fellépni, erre a Cstv. 33/A. §-a nem alkalmazható.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[23] A felperes az újból megismételt elsőfokú eljárásban módosított keresetében annak megállapítását kérte a Cstv. 33/A. §-a szerint, hogy az alperes 2006. július 1-jétől nem a hitelezői érdekek elsődlegessége szerint látta el az adós ügyvezetési feladatait és a S. gyógyhatású készítmény forgalomba hozatali engedélyének határidőben és megfelelő időtartamra történő meghosszabbításának elmulasztása által a társaság vagyona 79.900.000 Ft-tal, a magáncélú elszámolások következtében 1.351.810 Ft-tal, egyéb vagyontárgyak esetén 4.457.655 Ft-tal csökkent, ezáltal a felszámoló által nyilvántartásba vett felperesi hitelezői igény (56.137.504 Ft) kielégítését megghiúsította.

[24] A felperes – miután a Kúria részítéletét a számára 2018. július 2. napján kézbesítették, az abban foglaltakra hivatkozva – a 2018. július 5. napján benyújtott előkészítő iratában a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban régi Pp.) 146. § (1) bekezdésére hivatkozással a keresetét akként módosította, hogy a Cstv. 33/A. §-a szerinti megállapítási keresetét az adós végelszámolását megelőző időszakra korlátozta, míg másodlagosan a 2007. február 20. napjától 2008. február 28. napjáig terjedő időszakban tanúsított alperesi magatartások esetére a Ctv. 99. § (5) bekezdése alapján, a károkozás összegének mértékéhez igazodó, 80.885.086 forint tőkehozzájárulás teljesítésére kérte kötelezni az alperest, mint az adós társaság végelszámolóját a felszámoló számlájára történő befizetés útján, s az addigi keresetét elsődleges kereseti kérelemként tartotta fenn.

[25] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, a Ctv. 99. § (5) bekezdésére alapított keresettel szemben azzal védekezett, hogy ezen igényérvényesítési lehetőség 2009. február 27. napján, a felszámolás elrendelésekor nyílt meg, így a felperes vonatkozó követelése elévült, de érdemben is vitatta a másodlagos kereseti kérelmet.

Az első- és másodfokú ítélet

[26] Az elsőfokú bíróság az újból megismételt eljárásban hozott 102. sorszámú ítéletével megállapította, hogy az alperes az adós vezető tisztségviselőjeként a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait 2007. február 20. napjáig a magáncélú kiadások körében nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, s ezáltal a társaság vagyona 415.723 Ft-tal csökkent.

[27] Kötelezte az alperest, hogy fizessen be a B. Kft. „f.a.” cég vagyonához tőkehozzájárulás címén 80.051.664 Ft-ot a felszámoló számlájára történő befizetés útján, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélete jogi indokolásában – egyebek mellett – kifejtette, hogy a keresetlevél benyújtásakor nem volt jogcímhez kötöttség, a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy mi a felperes érvényesíteni kívánt joga. A felperes a másodlagos kereseti kérelmével is azt a jogát kívánta érvényesíteni, hogy az adós társaság hitelezőjeként az igények kielégítési alapja biztosított legyen.

[28] A peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság először a 2020. október 14. napján kelt 15.Gf.40.310/2020/8/II. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes marasztalását 59.889.448 Ft-ra leszállította, a felperesnek járó elsőfokú perköltséget 2.620.106 Ft-ra felemelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[29] E határozatának indokolása szerint az alperesnek a megváltoztatott keresettel szembeni elévülési kifogását alapvetően azért nem találta alaposnak, mert a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 325. § (1) bekezdése értelmében elévülés esetén a követelés érvényesítése az, amire bírósági úton nincs lehetőség. Az alperes a perben arra hivatkozott, hogy az alperessel mint végelszámolóval szembeni követelés az adós felszámolásának elrendelésével (2009. február 27.) vált esedékessé, ezt a téves álláspontját azonban bővebben nem indokolta. A másodfokú bíróság szerint helyesen a

hitelezők kára akkor következik be, amikor az adós felszámolása során nem jutnak követelésük kielégítéséhez, ami a felszámolás elrendelésekor még nyilvánvalóan nem tudható biztosan. A végelszámolónak a Ctv. 99. § (5) bekezdésében foglalt tőke-hozzájárulás fizetési kötelezettsége pedig csak akkor áll be (válík esedékessé), ha a bíróság a felszámoló vagy a hitelezők keresete alapján, jogerősen ennek megfizetésében marasztalja és a fizetési kötelezettsége teljesítésére szabott határidő eltelt.

[30] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelme folytán 2021. december 14-én meghozott Gfv.VI.30.010/2021/5. számú végzésével a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal érintett – az alperest tőkehozzájárulás fizetésére kötelező – részében a kapcsolódó perköltségre és illetékre vonatkozó rendelkezésekre kiterjedően hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra, s új határozat hozatalára utasította.

[31] A másodfokú bíróság az így megismételt eljárásban 2022. április 13-án meghozott 15.Gf.40.422/2021/12/II. számú ítéletével az alperesnek a B. Kft. „f.a.” vagyonához tőkehozzájárulás címén, az O. Kft. felszámoló MKB Bank Nyrt.-nél vezetett letéti számlájára történő befizetés útján teljesítendő marasztalását 59.889.448 forintba leszállította.

[32] Határozatának indokolásában előrebocsátotta, hogy a megismételt másodfokú eljárás az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest 80.051.664 forint tőkehozzájárulás megfizetésében és az ehhez kapcsolódó perköltség megfizetésében marasztaló rendelkezéseinek felülbírálatára terjedt ki.

[33] Rögzítette, hogy felhívta a feleket arra, hogy a Kúria határozatának az új eljárásra vonatkozó iránymutatásával kapcsolatos indítványait tegyék meg. A felperes úgy nyilatkozott, hogy az igényérvényesítési határidő tekintetében nincs különbség a Cstv. 33/A. §-a és a Ctv. 99. § (5) bekezdése között, mindkettő a felszámolási eljárás alatt nyújtható be, a kereset ténybeli és jogi alapját is mindkét esetben a vezető tisztségviselő kárt okozó magatartása képezi. A követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, valamint a követelés bíróság úton való érvényesítése (polgári peres eljárásban és polgári jogi igényként büntető eljárásban) megszakította az elévülést, így a végelszámolóval szembeni követelés nem évült el. Fenntartotta, hogy az alperessel szemben ugyanazon tényállások mellett, ugyanazon magatartások miatti kártérítési felelősségre alapított igény bírósági úton való érvényesítése a régi Ptk. 327. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel megszakította a Ctv. 99. § (5) bekezdésére alapított követelés elévülését. A 2011. április 15-én előterjesztett kereset célja az alperes által az adós társaságnak okozott kár, vagyонvesztés miatti követelés bírósági úton való érvényesítése volt, annak érdekében, hogy a felperes hitelezői igénye megtérüljön. A károkozó magatartás szankcionálásának következménye mindkét esetben ugyanaz, a hitelező igényének különböző formában történő kielégítése. Hivatkozott arra is, hogy a büntetőeljárás, melyben polgári jogi igényt terjesztett elő, a Fővárosi Törvényszék 2015. július 22-én kelt, 28.Bpkf.9027/2015/2. számú végzésével fejeződött be jogerősen, tehát az elévülés ekkor kezdődött újra, így a Ctv. 99. § (5) bekezdésére alapított kártérítési igényét a felperes ettől számítva az általános elévülési időn belül terjesztette elő 2018. július 5-én.

[34] Álláspontja szerint ugyanakkor az elévülés nyugvása is megállapítható lenne, mivel azok után, hogy az alperes károkozó magatartásait pontosan megjelölte, a kártérítési igényét előterjesztette, a Kúria Gfv.VII.30.458/2017/5. számú határozatából értesült arról, hogy a

végelszámolási időszakban tanúsított alperesi magatartásokra a Ctv. rendelkezéseit kell alkalmazni, addig menthető okból nem érvényesített ezen a jogcímen igényt. A kereseti kérelemhez kötöttség pedig nem jelent jogcímhez kötöttséget. A felperesi kereset célja egyértelműen az alperes kártérítési felelősségének érvényesítése volt, az adós társaságnak okozott kár, mint vagyronvesztés megtérítése és a hitelezői igények kielégítése érdekében, a keresetváltoztatás csak a kereset jogcímét változtatta meg. Utalt a BH2014. 270. szám alatt közzétett jogesetre.

[35] Az alperes észrevételében kiemelte, a Kúria határozata alátámasztja azt a jogi érvelését, hogy a Ctv. 99. § (5) bekezdése szerinti követelés esedékessége a felszámolás elrendelésétől, vagyis 2009. február 27. napjától kezdődött. Tekintettel a régi Ptk. 324. §-ára és Ptk. 325. §-ára, a felperes 2018. június 26. napján előterjesztett marasztalási keresete elévült. A Ctv. 99. § (5) bekezdése szerinti keresettel szemben érdemben kifejtett álláspontját is fenntartotta.

[36] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest tőke-hozzájárulás fizetésére kötelező rendelkezése ellen előterjesztett alperesi fellebbezést részben alaposnak találta.

[37] Rámutatott, hogy a keresetváltoztatás megengedettsége a Gfv.VI.30.010/2021/5. számú végzés [43] pontjában kifejtettek szerint a Kúria is egyetértett, rámutatva, hogy az alperes álláspontja téves, mert keresetváltoztatásnak minősül a tárgyi keresetkiterjesztés is, amikor a felperes a keresetét új keresettel egészíti ki. A Kúria aláhúzta, hogy a végelszámolóval szembeni speciális kártérítési igény a felszámolás kezdő időpontjában válik esedékessé, ekkor kezdődik az elévülése is [rég Ptk. 326. § (1) bekezdés], s eltérő szabály hiányában öt év elteltével elévül a követelés még akkor is, ha folyamatban van még a felszámolás. A megismételt eljárásra nézve a másodfokú bíróság részére a Kúria azt írta elő, hogy az alperes elévülési kifogását ebből kiindulva kell elbírálni.

[38] A Kúria megállapításainak és iránymutatásának megfelelően a másodfokú bíróság abból indult ki, hogy a felperes által az alperessel szemben a Ctv. 99. § (5) bekezdésére építve érvényesített kártérítési igény a felszámolás kezdő időpontjában, 2009. február 27. napján vált esedékessé, és ekkor kezdődött meg az elévülése is a régi Ptk. 326. § (1) bekezdésére figyelemmel.

[39] A felperes 2018. július 5-én módosította úgy a keresetét a per folyamán, hogy azt részben a Ctv. 99. § (5) bekezdésére alapította, ami 2009. február 27. napjától számítva kétségtelenül öt éven túl történt. Az alperessel, mint végelszámolóval szemben a Ctv. 99. § (5) bekezdése alapján igényelt 80.885.086 forint kárt azonban az eljárás során már korábban, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vagyonsökkenésként érvényesítette. Ezért az alperes elévülési kifogása tárgyában először azt vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a jelen perben, mint a követelés bírósági úton való érvényesítése iránti eljárásban [rég Ptk. 327. § (1) bekezdés] elévülési időn belül megtörtént-e az alperessel, mint végelszámolóval szemben érvényesített 80.885.086 forint kár elévülésének megszakítása.

[40] Ennek eldöntéséhez álláspontja szerint abban kellett állást foglalni, hogy a felperes keresetváltoztatásával melyik eset valósult meg: a kereset módosítása, vagyis az eredeti

kereset helyébe egy másik kereset lépett; vagy a kereset kiterjesztése, azaz a felperes az eredeti keresetét fenntartva, azt új kereseti kérelemmel egészítette ki. E kérdésben megállapította, hogy a felperes a pernek az elsőfokú bíróság előtt folyt szakaszában, 2014. február 6. napján benyújtott beadványában a keresetét úgy pontosította, hogy az adós társaság vagyonsökkenését, melyért a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján az alperes felelősségének megállapítását kérte, 117.045.054 forintban jelölte meg. Ez az összeg – amint a felperes keresetének ismertetése körében a Kúria is rögzítette a Gfv.VII.30.458/2017/5. számú részítélete [22] pontjában - magában foglalta a S. gyógyhatású készítmény hasznosítási jogával és a S. szóvédjeggyel kapcsolatosan a felperes által hivatkozott, összesen 80.000.000 forint vagyonsökkenést is, melyért az alperes felelősségét a 2018. július 5. napján előterjesztett keresetváltoztatásában a felperes már a Ctv. 99. § (5) bekezdésére alapította.

[41] A másodfokú bíróság idézte a Cstv. jelen perben irányadó 33/A. § (1) bekezdését, a Ctv. 99. § (5) bekezdését, és az utóbbihoz fűzött miniszteri indokolást, majd rögzítette, hogy a Ctv. 99. § (5) bekezdésében nevesített károkozó magatartások körülírásából és az idézett indokolásból egyértelmű, hogy a végelszámoló magatartása folytán kárt szenvedő alanyok a felszámolás alá került cég hitelezőinek az összessége, akiknek a megkárosítása miatt áll fenn a végelszámoló felelőssége.

[42] Összehasonlítva a Cstv. 33/A. § (1) bekezdését és a Ctv. 99. § (5) bekezdését, megállapította, hogy e rendelkezések alapján egyaránt a felszámolás alá került gazdálkodó szervezet felszámolója és hitelezője indíthat pert; mindegyik per alperese a felszámolást megelőzően a felszámolás alá került gazdálkodó szervezet élén állt képviselő; s az érvényesített jog mindkét esetben az adós élén betöltött tisztséghez tapadó kötelezettség megszegéséért való felelősségből eredően a hitelezők kártérítéshez való joga. A különbséget csupán a kár megtérítésének eltérő módja, a különböző megoldás képezi. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján a kereset a kár megállapítására irányul, a hitelezők marasztalás érdekében később – a felszámolási eljárás befejezése után – léphetnek fel, míg a Ctv. 99. § (5) bekezdése alapján egy lépésben kérhetnek marasztalást, ám abból az azonos célból, hogy megtérüljön az adós hitelezőinek abból fakadó kára, hogy igényeik az adós vagyonából nem voltak fedezhetők.

[43] A felperes keresete a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése és a Ctv. 99. § (5) bekezdése alapján is ugyanarra irányult: az alperes által az adós társaság hitelezői összességének, az adós élén betöltött pozíciójából fakadóan okozott kárért való felelősség érvényesítésére. A felperes ugyanakkor az eredetileg benyújtott keresetében megjelölt jogcímhez nem volt kötve, arra a vagyonsökkenésre pedig már az elévülési időn belül kiterjesztette a keresetét, amelynek tekintetében jogcímként később a Ctv. 99. § (5) bekezdésére hivatkozott. Ennek az sem képezte akadályát, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján megállapításnak, a Ctv. 99. § (5) bekezdése alapján pedig fizetésre kötelezésnek van helye, mivel a régi Pp. 146. § (5) bekezdésének d) pontja szerint nem keresetváltoztatás, ha a felperes megállapítás helyett teljesítést vagy teljesítés helyett megállapítást követel.

[44] A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a régi Pp. az érvényesített jog [rég Pp. 121. § (1) bekezdés c) pont] megjelöléséhez nem kívánta meg a jogszabály idézését vagy pontos § számmal való megjelölését, s ha a tényalap alapján az érvényesített jog egyértelműen megállapítható volt, a jogszabály téves megjelölése sem jelentette a jogalap megjelölésének hiányát, hiszen a régi Pp. szerint a bíróság feladata volt a kereset tartalmából, a megállapított

tényállás alapján a kereset jogi minősítése. Az adott perben a felperes jogállítását (értvényesített jogát) a per kezdetétől fogva az a tényalap határozta meg, hogy az alperes ügyvezetőként, majd végelszámolóként kárt okozott az adósnak, közvetve elvonva a hitelezők kielégítési alapját. Az eljárás során olyan lényeges új tényt nem adott elő, amellyel az eredeti jogállítását megváltoztatta volna. Az, hogy utóbb a Ctv. idézett rendelkezésére kifejezetten is hivatkozott, nem minősül a már előadott jogállítás megváltoztatásának, mert nem lehet szó keresetváltoztatásról, ha a kereset alapjául felhozott tények nem változnak, de akár a felperes, akár a bíróság más jogi minősítést alkalmaz ugyanazon tényekre. Ebből a szempontból a kereseti kérelem megváltoztatásának (megállapítás helyett marasztalás) nincs jelentősége; egyrészt, mert a Pp. 146. § (5) bekezdés d) pontja alapján ez nem minősül keresetváltoztatásnak, másrészt, mert abból, hogy a felperes milyen petitumot kapcsolt a jogállításához – nevezetesen, hogy a felperes az alperes adósi vagyonszökkenésért való felelősségének megállapítását vagy az adós javára tőke-hozzájárulás fizetésére kötelezését kérte –, nem vonható következtetés a megjelölt jogalap mibenlétére. Ellenkezőleg, a bizonyított jogalapból vonható következtetés a kereseti kérelem alaposágára: vagyis az, hogy hozható-e a kereseti kérelem szerinti döntés, a per érdemére tartozik, erre az értvényesített jog és a bizonyított tényállás alapján kell a bíróságnak választ adnia.

[45] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elévülés megszakadása szempontjából nem tehető különbség aközött, hogy a kereseti kérelem megállapításra vagy a marasztalásra irányult, hiszen a perindítás mindkét esetben kifejezésre juttatta a felperes törekvését a követelés értvényesítésére. Ha az adott jogalapon megindított per során a felperes a kereseti kérelmet megállapításról marasztalásra változtatja, ez a követelés bíróság előtti értvényesítésének elévülést megszakító hatásán nem változtat, a per folyamatban léte alatt az értvényesített követelés nem évül el.

[46] Az alperes elévülési kifogását ezért a másodfokú bíróság alaptalannak találta, mivel a Ctv. 99. § (5) bekezdésére alapítottan értvényesített – a Kúria iránymutatása szerint a felszámolás 2009. február 27-i kezdő időpontjában esedékessé vált – kár tekintetében az elévülés a felperes 2014. február 6. napján benyújtott keresetváltoztatásakor a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése értelmében megszakadt, csak a jelen eljárás jogerős befejezése után kezdődik meg újból [rég Ptk. 327. § (2) bekezdés]. Ugyanezt az álláspontot fejezte ki a Legfelsőbb Bíróság a BH2009. 189. számon megjelent jogeset kapcsán, amikor leszögezte, hogy a követelés jogcímének megváltoztatása az elévülésre nem hat ki.

[47] A fentiek miatt a másodfokú bíróság nem vizsgálta a felperes által a megismételt másodfokú eljárásban hivatkozott egyéb, elévülést megszakító cselekményeket, a büntetőeljárásban történt polgári jogi igénye értvényesítésére való hivatkozása kapcsán csupán utalt arra, hogy amennyiben a követelés értvényesítése iránt indított eljárás nem érdemi határozattal zárul, nem az elévülés megszakítása, hanem nyugvása következik be.

[48] Az elsőfokú bíróságnak a Ctv. 99. § (5) bekezdésére alapított kereseti kérelem érdemében hozott döntése tekintetében a másodfokú bíróság az alperes felelősségének megállapításával egyetértett, azonban az alperes végelszámolói magatartásával okozott kár mértékét illetően nem osztotta teljes mértékben a törvényszék álláspontját. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a per főtárgya körében tévedett, amikor az alperes végelszámolói felelősségének vizsgálatakor nem volt figyelemmel az adós felszámolási eljárásában meg nem térülő hitelezői követelések összegére. Az összes követelés 59.889.448 Ft, melyre az adós

vagyona nem nyújt fedezetet. Tekintettel arra, hogy a Ctv. 99. § (5) bekezdésének alkalmazása szempontjából jelen esetben a kár az adós hitelezőinek a felszámolás során meg nem térülő követelésében jelentkezik, az alperes végelszámolóként mindössze ezek összegének megtérítéséért tartozik felelősséggel az adós cég vagyonához történő tőke-hozzájárulás teljesítése formájában, ezért az ezt meghaladó tőke-hozzájárulás megfizetésében való marasztalása nem volt alapos.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[49] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és – a jogerős ítélettel érintett körben – az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a régi Ptk. 325. § (1) bekezdését, 327. § (1) bekezdését, 339. §-át, 355. § (1) és (4) bekezdését, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 30. §-át, a Cstv. 22. § (1) bekezdését, a Ctv. 99. § (4) és (5) bekezdését, 103-110. §-ait, a régi Pp. 206. §-át, 146. §-át, 221. §-át és 164. §-át.

[50] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megismételt eljárásában meghozott határozata ellentétes a Kúria korábbi részítéletében és hatályon kívül helyező végzésében foglaltakkal. A Kúria részítélete szerint a végelszámolási időszakra a Ctv. rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy a végelszámolónak egészen más kötelezettségei vannak, mint az ügyvezetőnek. Ennek ellenére az ítéltábla határozatában foglaltak a kúriai döntéssel ellentétesen, tartalmát tekintve ismételt a Cstv. rendelkezésein alapulnak.

[51] Az eljárási szabályokat azzal sértette meg a másodfokú bíróság, hogy az alperesi bizonyítást figyelembe sem vette, és megsértette az indokolási kötelezettségét is.

[52] Az elévüléssel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a felperes 2011. április 15-én benyújtott, a Cstv. 33/A. §-ra alapított, az ügyvezető alperessel szembeni megállapítási keresetében kárként a saját (42.623.748 forint összegű) ki nem elégített hitelezői igényét jelölte meg, majd 2014. február 6-án benyújtott keresetpontosításában az adós vagyonszerzésének összegét és így a felelősség megállapítását 117.045.054 forint értékben jelölte meg, amely alapján 42.623.748 forint kielégítetlen hitelezői igénye keletkezett. A Kúria Gfv.VII.30.458/2017/5 számú részítéletében foglaltak figyelembevételével a felperes a megismételt elsőfokú eljárásban keresetét 2018. június 26-án megváltoztatta, és alperesre, mint végelszámolóra is kiterjesztette. Ezt 2018. július 2-án írásban is előterjesztette, és a másodlagosként előterjesztett keresetében a Ctv. 99. § (5) bekezdése alapján kérte kötelezni az alperest arra, hogy az adós cég vagyonához 80.885.086 forint tőke-hozzájárulást teljesítsen, egyben lerőta a marasztalási összeghez igazodó eljárási illetéket.

[53] A Kúria Gfv. VI. 30.010/21/5. számú, a másodfokú bíróság korábbi határozatát hatályon kívül helyező és új eljárásra kötelező végzésének [43] bekezdése kimondja, hogy felperes 2018. évi keresetváltoztatása megengedett tárgyi keresetkiterjesztés, azonban a végelszámolóval szembeni igényérvényesítés időpontja nem lehet az elsődleges kereset benyújtásának időpontja. A fentiekből megállapítható, hogy a Cstv-n alapuló, az ügyvezetővel szemben előterjeszthető 2011. évi megállapítási kereset a Ctv-n alapuló, a végelszámolóval

szembeni marasztalás vonatkozásában nem szakította meg az elévülési időt, ezért a másodfokú bíróság az elévülést megszakító intézkedéseket vizsgálta.

[54] A jogerős ítélet indokolásának [117] és [118] bekezdése – elismerve, hogy a 2011. évi, a Cstv. szerinti megállapítási kereset nem lehet a Ctv. szerinti marasztalás tekintetében igényérvényesítés – a 2014. február 6-án a felperes által benyújtott keresetpontosítást, amelyben megjelölte a társaság vagyonsökkenésének mértékét, tévesen olyan keresetmódosításnak minősítette, amely megszakította a 2009. február 27-én megnyílt 5 éves igényérvényesítési határidőt, az elévülést. Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság ezen okfejtése a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésébe ütközik és okszerűtlen, ha elfogadja a Kúria azon döntését, hogy a „2011. évben beadott, a Cstv.-n alapuló, ügyvezetővel szemben előterjesztett megállapítási kereset nem igényérvényesítés a Ctv.-n alapuló végelszámolóval szembeni marasztalás vonatkozásában”. Ebben az esetben ugyanis a 2014. évben előadott ugyanazon jogcímen előterjesztett és szintén a Cstv. alapján az ügyvezetővel előterjesztett megállapításra irányuló keresetpontosítás sem válthatja ki ezt a joghatást.

[55] Hangsúlyozta, hogy a jogerős ítélet [118]-[127] bekezdéseiben kifejtettek jogilag nehezen értékelhetők a vonatkozó jogszabályok és a Kúria határozatainak tükrében. A jogerős ítélet [118] bekezdésében azt vizsgálja, hogy felperes 2014-ben keresetét módosította, vagy kiterjesztette. Erre a jogerős ítélet nem válaszol, hiszen a 2014. évi nyilatkozatot végül a [127] bekezdésben keresetváltoztatásnak minősíti, de mivel a keresetváltoztatás lehet keresetmódosítás, és keresetkiterjesztés is, a másodfokú bíróság konkrétan nem válaszol saját kérdésére, tényként közli, hogy a keresetpontosítás a régi Pp. 146. §-a szerinti keresetváltoztatásnak minősül.

[56] Az indoklásból azonban az állapítható meg – a fentiekkel ellentétesen –, hogy az ítélet tábla szerint mégsem került sor keresetváltoztatásra a régi Pp. 146. § (5) bekezdés d) pontja szerint. A Kúria részítéletének [65] pontjával és a hatályon kívül helyező végzésének [44] pontjával ellentétesen azt mondja ki, hogy teljesen mindegy, hogy milyen jogcímen indított pert a hitelező az ügyvezető vagy a végelszámoló ellen, mindkettő vezető tisztségviselő és mindkettő per tárgya a vagyonsökkenés megállapítása, ezért érdektelen, hogy a felperes megállapítást vagy marasztalást kér, cél a hitelező kárának a megtérítése, a különbség csak a jogkövetkezmények tekintetében van. A jogerős ítélet [127] bekezdésében fogalt megállapításával ellentétben a [124] bekezdésben azt állítja, hogy nem keresetváltoztatás, ha a fél megállapítás helyett marasztalást kér, a régi Pp. 146. § (5) bekezdése szerint, és újból arra hivatkozik, hogy nem volt jogcímhez kötöttség az eljárásban, és a bíróság szabadon dönthetett a jogcím vonatkozásában, és az elévülés megszakadása vonatkozásban nem releváns, hogy felperes megállapítást, vagy marasztalást kért.

[57] Ilyen érvelés mellett érthetetlen, hogy amennyiben ez utóbbi az ítélet tábla álláspontja, akkor egyáltalán miért vizsgálja a 2014. évi keresetmódosítás elévülését megszakító hatását, hiszen ezen logika mentén már az eredeti kereset 2011. évben történt előterjesztése is igényérvényesítésnek minősült, ezért nincs is szükség az elévülés 2014. évi megszakítására.

[58] Az a tény, hogy felperes csak 2014 évben jelentette be számszerűleg az adós társaságot ért vagyonszerzés mértékét, és e tekintetben kért az ügyvezetővel szemben a Cstv. alapján megállapítást, ugyanúgy nem jelent a végelszámolóval szemben a Ctv.-n alapuló

marasztalás vonatkozásában igényérvényesítést, mint az eredeti kereset. Tekintettel arra, hogy felperes 2014. évben a hiányos Cstv-n alapuló megállapítási keresetét csak pontosította, és megjelölte a vagyонveszteség mértékét, keresetkiterjesztésről szó nem lehet, erre a Kúria hatályon kívül helyező határozata értelmében csak a 2018. évi, a végelszámolóval szemben benyújtott Ctv-n alapuló marasztalási kereset volt képes, és a 2014. évi nyilatkozat a végelszámolóval szemben marasztalás vonatkozásában joghatás kiváltására nem volt alkalmas.

[59] Mivel a bíróság a régi Pp 215. §-a alapján nem terjeszkedhetett túl a kereseti kérelmen, ezért esély sem volt arra, hogy a Cstv.-n alapuló, az ügyvezetővel szemben megindítható megállapítási kereset alapján a végelszámolóval szemben a Ctv.-n alapuló, a felszámolási vagyont növelő marasztalást tartalmazó ítéletet hozzon a bíróság, arra hivatkozva, hogy nincs kötve a jogcímhez, tekintettel arra is, hogy a Ctv. 99. § (5) bekezdése alapján egészen más magatartásokat kell vizsgálni. Értelmezhetetlennek, egyúttal a Kúria korábbi határozatainak ellentmondónak tartotta a jogerős ítéletnek a régi Pp. 146. § (5) bekezdés d) pontjára történő hivatkozását, hiszen a felperes ezzel a 2014. évi keresetmódosítása során nem is élt.

[60] A felperesnek az alperessel, mint ügyvezetővel szemben előterjeszthető megállapítási keresete a Cstv. speciális rendelkezésein alapul, az alperessel, mint végelszámolóval szemben előterjesztett marasztalásra vonatkozó perbeli legitimációját pedig csakis a Ctv. 99. § (5) bekezdése biztosítja. Marasztalási keresetét csak 2018-ban terjesztette ki a Ctv. alapján, és kért a Ctv-n alapuló speciális marasztalást, amit a Kúria megengedett keresetváltoztatásnak, ezen belül keresetkiterjesztésnek, új keresetnek minősített. E jogszabályba és a Kúria határozatába ütközik a másodfokú bíróság minden olyan érvelése, amely a 2014. évi keresetpontosításhoz az elévülést megszakító jogkövetkezményt rendel, vagy a 2018. évi keresetkiterjesztést megállapításról marasztalásra történő keresetváltoztatásként értékeli, arra hivatkozik, hogy a jelen eljárásban a bíróság a régi Pp. 146. §-át alkalmazhatja, vagy a régi Pp. 215. §-ának sérelmével a megállapítási keresetre marasztalási határozatot hozhat, mert nincs kötve a jogcímhez, és a 2014. évi keresetpontosítás — a 2011. évi keresethez képest — megszakította volna az elévülési időt.

[61] Kifejtette, hogy bár az ügyvezető és a végelszámoló is vezető tisztségviselőnek minősül, de a feladatok és a kárfelelősség szempontjából nincs közös jogi norma. A fentiek alapján a másodfokú bíróság ismételten a régi Ptk. 325. § (1) bekezdése és 327. § (1) bekezdése, továbbá a Ctv. 99. § (5) bekezdése sérelmével utasította el az elévülési kifogását. A felperes 2018. évben a végelszámolóval szemben előterjesztett, a Ctv.-n alapuló marasztalási követelése elévült, az elévülést megszakító cselekményként értékelt 2014. évi, az ügyvezető ellen benyújtott megállapítási keresetpontosítás (és minden más, a megállapítási perben tett nyilatkozat) nem szakította meg az Ctv. alapján indítható, a végelszámolóval szembeni követelés elévülését.

[62] A fentieket meghaladóan álláspontja szerint a jogerős ítélet érdemben is tévesen, és jogszabálysértő módon marasztalta, abban az esetben is, ha a követelés elévülése nem lenne megállapítható.

[63] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, egyetértve annak indokaival.

A Kúria döntése és jogi indokai

[64] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta, és azt az alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.

[65] A felülvizsgálati eljárásban elsődlegesen abban a kérdésben kellett a Kúriának állást foglalnia, hogy az alperessel mint végelszámolóval szembeni követelés tekintetében megszakadt-e az elévülés a jogerős ítéletben kifejtettek szerint.

[66] A Kúria e körben nem ért egyet a jogerős ítéletben foglaltakkal, megítélése szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon, és – az alperes helytálló felülvizsgálati érvelésének megfelelően – részben a Kúria korábbi részítéletében és hatályon kívül helyező végzésében foglaltakkal is ellentétesen foglalt állást akként, hogy a Ctv. 99. § (5) bekezdésére alapítva érvényesített követelés tekintetében az elévülés a felperes 2014. február 6. napján benyújtott keresetváltoztatásakor a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján megszakadt.

[67] A Kúria mindenekelőtt a jogerős ítéletben foglaltakkal szemben megismétli és fenntartja a korábbi hatályon kívül helyező végzésében kifejtetteket. Ennek lényege szerint a Ctv. 99. § (5) bekezdése és a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősségi tényállások csak abban a tekintetben hasonlítanak egymásra, hogy mindkét esetben a felelős személy nem szabályszerű tevékenysége miatti felelősség megállapításáról van szó. A két jogintézmény szabályozási megoldása azonban eltérő, nem egyikből következik a másik, és külön eljárási megoldások is vonatkoznak rájuk. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási per soha nem eredményezheti a felszámolás alatt álló adós vagyonának növekedését, a megállapítási perben meghatározott összeg erejéig a felszámolási eljárás befejezése utáni marasztalási perben léphetnek fel a hitelezők ki nem egyenlített követelésük erejéig a vezető tisztségviselővel szemben. A Ctv. 99. § (5) bekezdése szerinti per azonban a felszámolási vagyon növekedését eredményezheti, és az így befolyt összeget a Cstv. kielégítési sorrendje szerint kell a hitelezők között szétosztani.

[68] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási kereset a vezető tisztségviselővel szemben a felszámolás kezdő időpontjától a felszámolási eljárás jogerős befejezéséig terjeszthető elő (BH2018. 231.), s amennyiben hitelező jár el felperesként, úgy a megállapítási per folyhat a felszámolási eljárás jogerős befejezése után is, annak jogerőre emelkedését követően a marasztalási kereset előterjesztéséről a Cstv. adott ügyben irányadó szabálya rendelkezik. Ennek az az oka, hogy a Cstv. 33/A. § szerinti eljárás nem az adós vagyonának a növelését szolgálja, hanem lehetőséget biztosít a hitelezők számára külön kielégítésre a vezető tisztségviselő vagyonából. Ebből következően tehát az állapítható meg, hogy a Cstv. 33/A. § szerinti, a vezetővel szembeni felelősségből eredő követelés érvényesítése (megállapítási per) a felszámolás megindulásával válik lehetővé – az igény érvényesítésének a határideje ekkor kezdődik –, de az igényérvényesítés ezen első lépcsőjének a végső időpontját a törvény külön meg is határozza. Ha tehát a felszámolási

eljárás valamilyen oknál fogva elnyúlik, tovább tart mint 5 év, a vezető tisztségviselővel szembeni követelés akkor sem évül el, mert a Cstv. másként rendelkezik.

[69] A végelszámolóval szembeni kártérítési igényt a Ctv. 99. § (4) bekezdése alapozza meg, mely alapján a kárt szenvedett személy léphet fel a végelszámolóval szemben. Az (5) bekezdés azonban ezen felül külön felelősségi szabályokat tartalmaz, kifejezetten a végelszámolási eljárás sajátosságaihoz igazítja a végelszámoló kötelezettségeit, s az annak megszegéséből eredő kártérítési igényt alapít meg.

[70] A Ctv. 99. § (5) bekezdése – mely a végelszámolóval szembeni speciális kártérítési felelősséget megteremti – a Cstv. 33/A. §-tól eltérően azt tartalmazza, hogy a felsorolt esetekben „a felszámoló vagy a hitelezők keresetére a bíróság arra kötelezi a végelszámolót, hogy a cég vagyonához a károkozás összege mértékéhez igazodó tőke-hozzájárulást teljesítsen.” Ez a rendelkezés feltételezi, hogy a felszámolási eljárás még folyik, az adós még létezik, mert a felszámolási vagyont fogja növelni a felperes pernyertessége esetén a volt végelszámoló alperes marasztalása. Csak a felszámolás tartama alatt indítható tehát a végelszámolóval szembeni per és a felszámolási eljárás befejezésével meg is kell várni a per befejezését.

[71] A Kúria éppen a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási és a Ctv. 99. § (5) bekezdése szerinti marasztalási kereseteknek a fenti kifejtettek szerinti alapvető különbözősége miatt foglalt állást akként a korábbi hatályon kívül helyező végzésében, hogy a felperes 2018. június 26-án előterjesztett másodlagos keresete megengedett keresetváltoztatásnak minősült, az olyan tárgyi keresetkiterjesztés volt, amivel a felperes az eredeti, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási keresetét új, az alperes marasztalására irányuló keresettel egészítette ki.

[72] Ezen keresetváltoztatás megengedhetősége azonban a két kereset – a fentiekben részletezett – alapvető eltérései miatt nem jelenti azt, hogy a keresetkiterjesztéssel előadott másodlagos kereset előterjesztésének, azaz a végelszámolóval szembeni igényérvényesítésnek az időpontját az elsődleges kereset benyújtásának időpontjában kellene figyelembe venni. A fent kifejtettekből egyenesen következik ugyanis, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási kereset előterjesztése nem minősül, a kifejtettek miatt fogalmilag nem is minősülhet a végelszámolóval szemben a Ctv. 99. § (5) bekezdése szerinti marasztalásra irányuló igény vonatkozásában a követelés bírósági úton való érvényesítésének, ezért az utóbbi tekintetében nem is szakíthatja meg az elévülést.

[73] Ebben a körben – a jogerős ítélet indokolásával foglaltakkal szemben – annak sincs jelentősége, hogy a felperes a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított megállapítási keresetét 2014. február 6. napján összecszerűségében módosította, és ennek körében azt új tényállítással egészítette ki, függetlenül attól, hogy azok részben átfedést mutatnak az utóbb másodlagosan, a Ctv. 99. § (5) bekezdésére alapítottan előterjesztett marasztalási kereset alapjául is megjelölt tényekkel. Mindez ugyanis az eredeti, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási keresetnek – az addig is kért megállapítási kérelemmel, és az azzal adekvát módon megjelölt jogalapnak – az addig is érvényesített „jogon belüli” olyan módosítása volt csupán, amely az eredeti kereset előterjesztésével megegyező módon és okokból nem eredményezheti az utóbbi másodlagos kereset előterjesztésének, azaz a

végelszámolóval szembeni igényérvényesítés előterjesztésének az időpontját. Ebből következően a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási kereset előterjesztéséhez, és annak az adott jogi keretek közötti módosításához sem fűződhet az utóbb a Ctv. 99. § (5) bekezdése szerinti marasztalásra irányuló követelés vonatkozásában a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti elévülés megszakító joghatás.

[74] Tévesen érvelt e vonatkozásban a másodfokú bíróság azzal, hogy a régi Pp. szabályai szerint nem érvényesült a jogcímhez kötöttség. Helytállóan hivatkozott ugyanis az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a jogcímhez kötöttség hiánya sem eredményezhette volna azt, hogy a felperes Cstv. 33/A. (1) bekezdése szerinti, kizárólag megállapításra irányuló keresete alapján a bíróság az alperes marasztalását tartalmazó ítéletet hozzon, hiszen ezt a régi Pp. 215. §-a elvi éllel zárja ki. Ezért az elévülés kérdésében semmilyen jelentősége nincsen a jogerős ítéletben ezzel kapcsolatban kifejtetteknek.

[75] Nem értett egyet végül a Kúria a jogerős ítéletnek a régi Pp. 146. § (5) bekezdésének d) pontjára alapított érvelésével sem. E jogszabályhely szerint nem minősül keresetváltoztatásnak, ha a felperes megállapítás helyett teljesítést kér. Ennek ugyanakkor a perbeli elévülés kérdésben semmilyen relevanciája nem volt. Egyrészt a Kúria hangsúlyozza, hogy a jogerős ítélet megállapítása szerint a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási keresetnek a 2014. február 6. napján benyújtott megváltoztatása szakította meg az elévülést. Ugyanakkor e keresetváltoztatás változatlanul megállapításra, nem pedig marasztalásra irányult, a kifejtettek szerint ezen a jogalapon nem is irányulhatott másra. Ezért az elévülés kérdésében a régi Pp. 146. § (5) bekezdés b) pontja szerinti kiegészítő szabálynak semmilyen jelentősége nincs, nem változtat a fentiekben kifejtettek helytállóságán. A később, 2018. június 26-án előterjesztett másodlagos keresetről pedig a Kúria korábban már kifejezetten – egyebekben a másodfokú bíróság korábban hatályon kívül helyezett ítéletében kifejtettekkel egyetértve – megállapította, hogy az keresetváltoztatásnak minősült. Ezért a jogerős ítélet [124] pontjában foglaltak azon túl, hogy ellentétesek a Kúria korábbi hatályon kívül helyező végzésében foglaltakkal, alapvetően tévesek is. Mindezekkel kapcsolatban a Kúria egyrészt visszautal a fent már kifejtettekre, másrészt hangsúlyozza, hogy az elévülés kérdésében eltérő jogi jelentősége van a megállapítási kereset 2014. február 6. napján történt módosításának, illetve a 2018. június 26-án előterjesztett másodlagos keresetnek, amelyeket a jogerős ítélet tévesen, lényegében „egységesen” kezelt. Helyesen az előbbi nem volt alkalmas a Ctv. 99. § (5) bekezdésén alapuló követelés elévülésének megszakítására, az utóbbi előterjesztésekor pedig az ötéves elévülési idő pedig már eltelt.

[76] A másodfokú bíróság mindezek alapján tévesen jutott arra a következtetésre, hogy Ctv. 99. § (5) bekezdésén alapítottan érvényesített követelés tekintetében az elévülést a felperes 2014. február 6. napján benyújtott keresetváltoztatása megszakította.

[77] A másodfokú bíróság eltérő, egyben téves jogi álláspontja miatt a felperesnek az elévülés megszakításával, illetve nyugvásával kapcsolatos további hivatkozásait egyáltalán nem vizsgálta, ezért nem foglalt állást azok megalapozottságát illetően sem.

[78] A Kúria erre tekintettel a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasította.

[79] A megismételt eljárásban a fentiekből kiindulva kell elbírálni az alperes elévülési kifogásával kapcsolatban a felperes által az elévülés megszakításával, illetve nyugvásával kapcsolatban felhozott további hivatkozásokat, csak ezt követően kerülhet a másodfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy érdemben megalapozott döntést hozzon. A kifogás megalapozottsága esetén a Ctv. 99. § (5) bekezdése szerinti kereset elutasításának van helye, ellenkező esetben a szükséges részletességgel megindokolt határozatban érdemben el kell bírálni az alperesi fellebbezés további hivatkozásait.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[80] Az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdés, 2006. évi V. (Ctv.) törvény 99. § (5) bekezdés, 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 327. § (1) bekezdés.

A döntés elvi tartalma

[81] Az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási kereset előterjesztése, sem pedig annak az előterjesztett „jogon belüli” módosítása nem minősül a végelszámolóval szemben a 2006. évi V. törvény (Ctv.) 99. § (5) bekezdése szerinti marasztalásra irányuló igény vonatkozásában a követelés bírósági úton való érvényesítésének, ezért az utóbbi tekintetében nem is szakíthatja meg az elévülést.

Záró rész

[82] A jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére figyelemmel a Kúria a peres felek felülvizsgálati eljárási költségét a régi Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről a megismételt eljárásban kell majd a másodfokú bíróságnak rendelkeznie. Az áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíjak összegét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján a kifejtett jogi tevékenység mérlegelésével határozta meg.

[83] A végzés ellen a felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

[84] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2023. május 30.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István s.k. előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

